

הדי ההפגזה המצרית, שהונחתה מאז שעות-הבוקר על הישובים אשר נוכח רצועת-עזה, נבלעו בשריקתם של הפגזים, שנורו על-ידי המרגמות מן החורשה הסמוכה, לעבר מוצבי עלי-מונטאר ואל-קובה. צביקה, מפקד-הגדוד שאמור היה לכבוש את אל-קובה, צפה חסר-סבלנות לעבר היעד. עיניו סונוורו מקרניה של השמש שנטתה מערבה. ממכשיר-הקשר שעל הזחל"מ בקעו קולות הקרב, שניהלה חטיבתו-שלו קילומט-רים ספורים דרומה משם, בהבקיעה את מערך-ההגנה של הכוחות הפלשתינאים מכיוון חארת-דרג' צפונה, לעבר עזה. שמונה שעות חלפו מאז פרצו הקרבות והגדוד, מתוח ודרוך, המתין בשטח-הכינוס, לא הרחק מקוי-הגבול, לפקודה לתקוף את אל-קובה. צביקה חזר ובדק בינו לבינו האם נותר דבר לעשור-תו, אך לבסוף ציין לעצמו בסיפוק, כי כל שניתן לעשות בטרם קרב כבר נעשה. על כלי-רכב מדופנים בשקיהול הותקנו במסגריית-המשק תול"רים, ועל הזחל"מים שהגיעו לגדוד, "ערומים", הותקנו מק-לעים ומכשירי-קשר; הם נראו עתה כזחל"מים תקיניים לכל דבר. המג"ד יצא לסיור נוסף, כדי לעבור שוב בגדוד, שהיה ערוך משני עברי-הדרך: בראש עמדו טנקי ה"אמקס" ואחריהם — פלוגתו של מאיר אריה, שעמדה לתקוף, בסיוע טנקים, בגל הראשון כשהיא רכובה על זחל"מים; אחריה ניצבו גיפיים מן הסיירת החטיבתית ופלוגתו של דן, רכובה על נושאות-נשק ומספר משאיות; מאחור ישבו-שכבו הרגלים.

הגדוד, שכלל גם אנשי-מילואים, היווה בבואה של גדודים אחרים כמותו, ושיקף נאמנה את כל השכבות בישראל: פועלים, פקידים, מדענים, חנוונים, בעלי מקצועות חופשיים וסוחרים. עתה, אחר שהיה של ימים אחדים בשדות הנגב המערבי, נראו כל אלה, במדיהם ובשזפונם, כחיילים ותיקים. רובם סיימו זה כבר את כתיבת המכתבים אל הרעיות והצאצאים והעסיקו עצמם בשיחות-חולין ובחילופי-הלצות. פה ושם נראה חייל, ששקע בקריאת ספרון-כיס או עיתון בן-יומיים. ודווקא עם אלה ראה המג"ד להחליף מלה כשהוא עובר ביניהם.

כחמישה קילומטרים מערבה היה האויב ערוך בשרשרת-מוצבים, שהשתרעה לאורך כשניים-רוחצי קילומטרים. היעד הראשון של הגדה, אל-קובה (כיפה או קמרון בערבית), הוא גבעה המתרוממת כדי שמונים מטר מעל פניהיהם, ומר-קפת בוסתנים על צלעותיה. על היעד היתה ערוכה פלוגת-חי"ר, ולה נשק מסייע גדודי ותותחים נ"ט לרוב; מצפון ליעד התנשאה גבעת עלי-מונטאר, השולטת על אל-קובה, ועליה כוח גדול יותר, שכלל אף טנקים. דרומה ליעד, במרחק של כמהצית-הקילומטר מאל-קובה, נמתחה שרשרת מוצבים מחלקתיים שנמשכה כחמישה קילומטרים עד לעבר איזור הלחימה של החטיבה ליד חארת-דרג'. השטח שלפני המוצבים כולם היה ממוקש בצפיפות מיקוש פרא. בין כוחר

כיבוש מוצב אל-קובה

כתב: סא"ל מ. שריג

הטנקים בתנועה למגע

עם טנקים ותותחני-ט של האויב צפונית מאל-קובה, לכיוון עלי-מונטאר. עוד בתחילת הדרך התקלקל אחד הטנקים, ואילו טנק נוסף עלה על מוקש ליד שביל-הפטרוולים. נותרו טנקים מעטים בלבד, ואלה לחמו כ-45 דקות נגד מוצב האויב בעלי-מונטאר, על מערך הנ"ט והטנקים שבו. הזחל"מ, שנע בראש הטור שלי, מימין למחנה-האוו"מ, עלה על מוקש ונתקע במקומו. הזחל"מים האחרים ניסו לנצל את התוואי בו נסע הזחל"מ הפגוע ולנסוע בו — אך עלו גם הם בזה אחר זה על מוקשים, אף שניסו לנוע דרך שטחים מעובדים. בראותי את זחל"מ המ"פ עולה בלהבות, פתחתי בדהרה שמאלה — כדי לקבל את הפיקוד על הכוח. כשלושים מטר מן המוצב עלה אף הזחל"מ שלי על מוקש, וכל יושביו נפצעו; אני עצמי נפצעתי ברגלי. אולם מייד התאוששנו והמשכנו לנהל את הקרב. אחד הטנקים, שנפגע מפגז-תול"ר ועמד בינינו לבין המוצב, הסתיר אותנו מעיני-האויב. אחד מאנשי-הצוות של אותו טנק נהרג; מפקד-הטנק, שנפצע קשה, שכב לידו — ואילו הנהג הועף מכוח-ההתפוצצות ורץ לעברנו. משזיהה אותנו, קפץ לתוך הזחל"מ במין קפיצה משונה, כמו דג, כשראשו נטוי קדימה. נסתבר, כי הוא פגוע בכל גופו ואנו טיפלנו בו. המקום בו נתקענו, בין בוסתנים שורצי חוליות-מקלע שירו לעברנו אש-תופת, לא איפשר לנהל ממנו את הקרב. צפיתי לעבר המוצב — והתמונה שראיתי הייתה עגומה. לפני שמכשיר-הקשר שעל הזחל"מ שבק חיים תפסתי את המיקרופון והוריתי לסמג"ד...".

באותה עת עצמה ניהל עזרא, סגנו של המ"פ הפצוע מאיר אריה, את הקרב של פלוגתו. הוא מספר:

תינו לבין כוחות-האויב הפריד שטח מישורי פתוח ובו שדות, חלקם שרופים וחלקם עתידים לעלות באש משך השעות הקרובות. כל השטח שממערב לחורשה היה פתוח לתצפית-אויב.

החטיבה לחמה זה שעות אחדות באיזור חארת-דרג' ונבלמה זמנית. מפקד-החטיבה — ששקל זה מול זה את היתרון שבמיטונו המהיר של מערך-האויב לעומת המגבלה שבתקיפה באוריום על-ידי גדודי-ה"ר בשטח חשוף — החליט להטיל על גדודו של צביקה לתקוף.

התנועה אל היעד

המג"ד חזר והביט בשעונו. כאשר הורו המחוגים על דקה אחת לפני חמש בקעה ממכשיר-הקשר פקודתו של מפקד-החטיבה, קצרה וחדה: "תקוף!". הטנקים והזחל"מים הותנעו באחת — ויצאו לקרב. על התנועה מספר צביקה:

"הטנקים נעו בראש ומאחוריהם הזחל"מים, כולל הזחל"מ שלי ובו הפיקוד הגדודי. קטע הכביש לעבר נחל-טוזה היה נתון לתצפית טובה מעלי-מונטאר. ברגע בו זננו מן החורשה פתחו, איפוא, מרגמותינו במטח פגזי-עשן, על-מנת למסך את תנועתנו. הצינו את משק נחל-טוזה ויצאנו משערו האחורי לעבר מחנה-האוו"מ, בעוד המרגמות ממשיכות לירות לעבר עלי-מונטאר. אך משעברנו כשלוש-מאות מטר בלבד החלה הפגזה מצרית על הטור. הפגזים שרקו סביב, ופגיעות-הרסי-סים על דפנות-הזחל"מים נדמו כברד. השדות סביב ניצתו בזה אחר זה, אך אנו לא נפגענו פגיעות של ממש. כעבור שלוש-עשרה דקות הגענו למרגלות-המוצבים. זחל"מים אחדים,

מספר המג"ד:

הבעיות העיקריות שהעסיקוני עם קבלת הפקודה היו:

1. מעבר בשטח פתוח ביום, תחת תצפית-אויב והפגזה כבדה.
2. איתור שדות-מוקשים, שלא היו מסומנים, ומעברם.
3. מיקום המרגמות של הגדוד במסתור — אך בטווח יעיל.

לאחר שיקול הגעתי למסקנות הבאות:

1. את השטח הפתוח (הנתון להפגזה) יש לעבור ברכב משוריין, ואחר להיצמד לאויב במהירות מקסימלית.
2. יש לנצל את הדרך ממחנה-האוו"מ מערבה לשם תנועה, ולרדת מן הזחל"מים רק משיתגלו שדות-המוקשים.
3. יש למסך את התנועה בעשן, ולהנחית אש בעת ההתקרבות.
4. יש לנוע עם הטנקים בראש, על-מנת לשתק את מוצבי-האויב באש בשעת ההתקרבות.

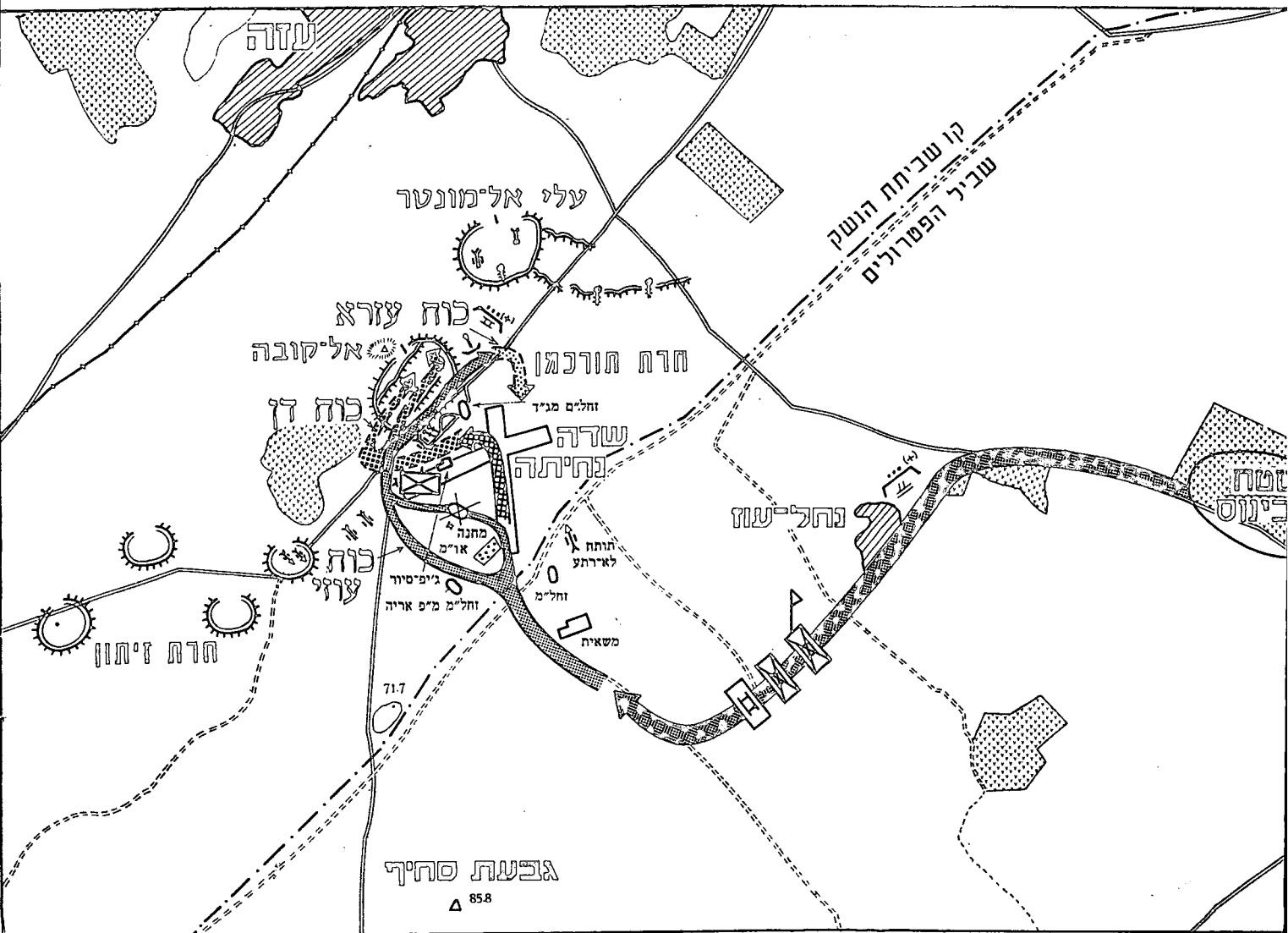
בפיקוד המ"פ מאיר אריה ז"ל, נעו משמאל למחנה-האוו"מ, ואילו אני נעתי בזחל"מ שלי עם הזחל"מים הנותרים של הפלוגה, מימין למחנה. בהגיעו סמוך למחנה-האוו"מ נפגע הזחל"מ של המ"פ, מאיר אריה ז"ל, מפגיעה ישירה של תול"ר או תותח נ"ט — ועלה בלהבות. הטנקים, שהיו פרוסים לפני הזחל"מים, המשיכו לדהור קדימה ונכנסו לקרב-אש

אחר שעזרא התרחק עם שלושת הזחל"מים, התעורר רס"נ מאיר מהלם-הפגיעה. הוא גילה, כי בגדיו בוערים, ועל כן קפץ מן הזחל"מ וקרע מעליו את בגדיו. ברגליים כושלות חזר אל הזחל"מ הבוזר, ובשארית-כוחותיו ניסה לפנות מתוכו את הפצועים. הוא חילץ את כולם עד אחד. כשהוא מתעלם מכאביו, מן הכויות ומן הדם הקולה מפצעיו. דומה שאף לרגע לא איבד את דבקותו במטרה, ולאחר פינוי הנפגעים מתוך הזחל"מ המשיך לחפש דרך להצטרף לקרב. על אומץ-לבו, סבילותו, דביקותו במטרה ודאגתו לאנשיו — צויין לשבח על-ידי ראש המטה הכללי.

כל שהספיק המג"ד לומר במכשיר-הקשר היה: „פלוגת דן אלי... ומיד לאחר-מכן נדם המכשיר. לפיכך פתח צביקה בריצה מן הזחל"מ לעבר שדה-הנחיתה, שלייד אחד מביתניו התמקם גיפ של התותחנים ועליו מכשיר-קשר. לאותו מקום הגיעו בינתיים גם הזחל"מים של עזרא, וכן גיפיה-הסיירת. שהפעילו כל העת את מקלעיהם כנגד אל-קובה.

„ראיתי את הפגיעה בזחל"מ המ"פ ואת הלהבה העולה ממנו, אך לא עצרתי, שכן המג"ד פקד שלא לעצור לשם טיפול בנפגעים אלא בתום הקרב. נעתי, איפוא, למרגלות-היעד, כשמאחורי נעים שני זחל"מים נוספים. את יתרת-הפלוגה, שהיתה אמורה לנוע מימין למחנה-האוו"מ ועמה המג"ד — לא ראיתי. בינתיים משכנו אלינו את כל האש: מאחור ירה עלינו המוצב הדרומי, מימין ירו לעברנו מתוך הבוסתן חוליות-מקלע שהתמקמו בו, וכן ניתכה אש עזה מאל-קובה ומעלי-מונטאר. קשר לא היה לי, שכן מכשיר-הקשר נשרף בזחל"מ-המ"פ. ההרגשה היתה גרועה. התחמושת הלכה והת-מעטה מרגע לרגע ובאופק לא נראתה כל תמורה. מספר הפצועים בזחל"מ שלי גדל. עצרתי ליד גדר-צברים שלמר-גלות-המוצב, ובמחסה מפוקפק זה קראתי אלי את שני הקצינים מן הזחל"מים האחרים וקיימתי, מועצת-מלחמה קצרה מאוד. החלטתי להסיג את הכוח לעבר שדה-הנחיתה של האוו"מ, לשם התארגנות. רציתי להצטייד בתחמושת ולפנות את הפצועים.”

מרשם הקרב

הנני לציין לשבח את:

מ/169723 רס"נ מאיר אריה ז"ל

על אומץ-לב, סבילות, דבקות במטרה ודאגה לאנשיו.

יצחק רבין, רביאלוף
ראש המטה הכללי

להלן תיאור המעשה:

ביום ה-5 ביוני 67, בהיותו מפקד פלוגת-החל"מ במבצע לכיבוש מוצב אל-קובה (ברצועה), נפגע החל"מ שלו והחל לבעור. רס"נ מאיר אריה ז"ל קפץ מהחל"מ בהיותו פצוע ובווער, תחת הפגזת-אויב, דאג לפינוי אנשיו הפצועים, פקד להמשיך בקרב ופשט את בגדיו הבעורים. בפעולתו זו הציל את חייהם של חייליו וקבע את המשכו של הקרב. הוא פונה במצב קשה ומאחר שהיה חרוך ופצוע בכל חלקי-גופו, מת כעבור שבועיים.

הלחימה על היעד

דן, מפקד הפלוגה המוסעת, קלט את פקודת-המג"ד שעה שנמצא עם פלוגתו ליד השער האחורי של נחל-טוב, ומייד פתח בדהרה לעבר המג"ד. בראש כוחו נעו הגייסים, ואחר-ריהם נושאות-הנשק, על אלה רכובים היו יחידת-הסיירים של הגדוד ויחידה מפלוגתו של דן. יתר הפלוגה הוסעה על גבי משאיות. ארבעת הקילומטרים שהיה על הכוח לעבור היו מטווחים היטב על-ידי האויב, ועל-כן השיגה אותו אש-האויב מאות מטרים לפני שבילה-הפטרולים. אחד מכלי-הרכב שבשדרה נפגע מפגז ונעצר. המשאיות שמאחור נעצרו אף הן, והחיילים מיהרו לקפוץ מן הרכב והיפשו מחסה בשדה-כותנה דל שלצד הדרך. כאן בשדה, כשהם חשופים להפגזה כבדה, השמש בעיניהם, טווח נשקם קצר מכדי להשיב אש, ופגזי-העשן מעטים מכדי ליצור מסך-עשן — גילו האנשים אחוות-לוחמים מהי. ההפגזה הסבה אבידות לכוח; הפצועים רבו מרגע לרגע — והחובשים, מפקדי-הכיתות והקצינים נעו ביניהם כשהם מטפלים בפצועים ומרגיעים אותם. עוד למעלה משעה נותרה עד רדת-החשיכה, והפצועים שכבו נאנקים, ממתנינם לפינויים. בין החובשים הפליא לעשות רב"ט אריה שויצר; על גלותו יוזמה בחילוץ פצועים ובארגון כלי-רכב להוצאתם מהשטח תחת הפגזה, וכה להערכת מפקד-החטיבה.

אותם גייסים ונושאות-הנשק שלא נפגעו, חצו את שביל-הפטרולים והגיעו לביתנים שבשדה-הנחיתה. רץ-המג"ד השיג את דן ליד הביתנים ובפיו הפקודה להסתער על אל-קובה ברגל, באיגוף משמאל.

מספר דן:

„קבלת-הפנים באיזור-הביתנים היתה חמה: נתקלנו באש מכל העברים. והנה, בתוך המהומה, הופיע לפתע חייל ובפיו פקודה לתקוף. במסתור הביתנים החילונו, עוזי — מפקד המחלקה המיוחדת — ואני, בארגונו של הכוח שמנה מעט יותר מ-30 איש. היתה זו מחלקה מאולתרת מחיילי המחלקה המיוחדת

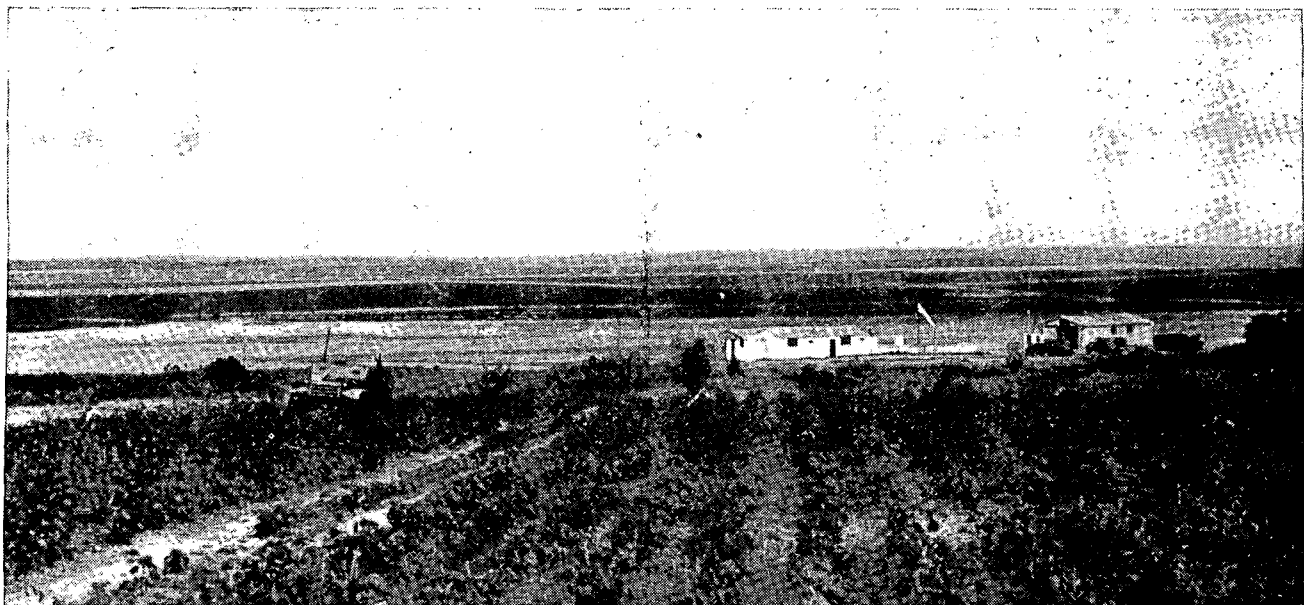
ומחיילי-הפלוגה שהגיעו למקום. הוריתי לעוזי להתפרס לשמאל, בעוד שאני עצמי משכתי לימין. פתחנו בריצה והגענו לגדר נמוכה של שדה-מוקשים. בחצותנו את השדה, שהיה זרוע כולו במוקשים-נ"ט, לא נפגע איש. בפאת היעד משמאל היתה חורשה קטנה, והשטח הפתוח עד אליה — כ-300 מטר אורכו — היה ממוקש. אנו חצינו אותו בריצה לעבר החורשה. בהגיענו אל החורשה נתקלנו בחוליות-מקלע אחדות של האויב, הסתערנו עליהן וחיסלנון. בהסתערות זו בתוך החורשה נפגעו אנשים מספר, כך שנתרו לי כמישה-עשר אנשים ולעוזי כחריסר בלבד. התחלתי מחפש את קצה החפרה הראשית, ואכן מצאתי פרצה בגדר ומולה ראיתי את תחילת-החפרה.

החפרה הראשית במרכז-היעד, כמטר-וחצי עומקה, נמשכה מדרום לצפון, לאורך כשלוש-מאות מטר. משני עבריה נמצאו כוכי-אש ובסופה — שתי מצדיות, זו מאחורי זו. לצד החפרה, במרחק כ-150 מטר מן הגדר, ניצבה בריכת-מים, אשר סביבה התבצרו חיילי-אויב בעמדות.

ממשיך דן ומספר על טיהור חפרה זו:

„קפצנו פנימה והתחלנו בטיהור. מייד נפגעו אחדים מאנשינו, והכוח הצטמק עוד יותר. להפתעתי, לחמו החיילים הפלש-תינאים יפה ולא גילו כל סימן להתמוטטות או לעזיבת-העמדות. הם לחמו על כל מטר, על כל עיקול בחפרה ועל כל עמדה בה. לנו היו מעט רימונים — ואילו להם היו, כנראה, כמויות בלתי-מובלות, שכן השליכו עלינו רימונים ללא-הרף. לאחר התקדמות של עשרות-מטרים אחדות גילינו, כי לאורך החפרה היו מפוזרים אצלם ארגזי-רימונים; עשינו בהם שימוש מידי. התקדמנו באטיות. את הקרב ניהל למעשה הראשון בטור, כשהאנשים מאחוריו מעבירים אליו תחמושת. מפעם לפעם התכופתי — והמקלען שמאחורי שטף את החפרה באש. תוך מהומת-הקרב הגענו לקטע-חפרה ובו צינור מים שנקרע מרסיס פגז-מרגמה, והמים זרמו ממנו בקילוחים עזים. נכנסנו למים עד גובה-הברכיים, ולפתע שמעתי אחד החיילים צועק אלי: „המפקד, יש כאן בוך, בוא נצא ונעקוף את החפרה. לרגע חשבתי, כי החייל קיבל הלם, אך מבט אחד לאחור הבהיר לי, כי הוא מודאג מן הרטיבות הרבה יותר מאשר מן האפשרות להיפגע מאש-האויב. קרבי-הרימונים העסיק אותנו מאוד. חלק מהרימונים שהושלכו עלינו זרקנו חזרה לעבר האויב, חלקם נבעטו על-ידינו מאתנו והלאה, ואילו אחרים התפוצצו בקרבתנו בעוד אנו רצים, מתכופפים, קופצים, נופלים, קמים, ומתקדמים. בסוף הקרב כאבה ידי מזריקת-רימונים מרובה. לאחר קרב טיהור של כמאה מטר, שהתנהל באטיות רבה, נתקלנו באש מקלע, גוריונוב, תחילה לא הצלחנו להתגבר עליו, צוות-המקלע פעל היטב, וכל מאמצינו לחסלו עלו בתוהו. היתה לנו בזוקה יחידה אי-שם בסוף הטור, והיא הועברה קדימה. החייל שהפעילה גילה קור-רוח למופת — והפגז היחיד ששילח חיסל את המקלע.

„בשעת-הלחימה נפגע הקשר והדם זרם מצווארו בקילוחים עזים; חבשנו אותו — והוא המשיך להילחם. כן נפצעו לוחמים נוספים, ואנו נותרנו מעטים עד כדי כך שכאשר הגענו אל מול הבריכה החלטתי, כי אין ברשותי די כוח להסתער עליה. השארתי, איפוא, מקלעון לשם חיפוי לאחור,

שדה הנחיתה

הנני לציין לשבח את:

סרן דן ספיר

על גילוי אומץ-לב, תושיה ודבקות במטרה

ישעיהו גביש, אלוף

אלוף פיקוד הדרום

להלן תיאור המעשה:

ב-5 ביוני, בהיותו מפקד-פלוגה בכיבוש מוצב אל-קובה (ברצועה), נפגע חלק מהכוח של הפלוגה תוך כדי תנועה ונשאר מאחור. סרן דן ספיר התקדם עם 30 חיילים תחת הפגזה אל היעד, חילק את כוחו לשניים והסתער על היעד בראש אחד הכוחות, וטיהר את התעלות והעמדות תוך לחימה קשה. הוא נפצע ברגלו אך המשיך בלחימה. משאזלה תחמושתו קיבל תחמושת מחייליו והשתמש בתחמושת של האויב להמשך הלחימה. כאשר בבלם הכוח עליידי אש מבונקר, נטל רג"ט, התרומם מעל לתעלה, הפעילו ופגע בבונקר והמשיך בהסתערותו עד גמר הכיבוש. העביר את פצועיו לטיפול רפואי. הוא עצמו קיבל טיפול רפואי אך הועבר לבית החולים רק כעבור יומיים.

והצינו את הכביש בריצה. התחלנו לנוע במקביל לדן, שרק את ראשו ראינו מציץ מן החפרה, וסייענו לו באש מן האגף בעודנו נעים ממזרח למערב והשמש מסנוורת את עינינו. בדיוק בשעה שהגענו למקום התחברות-הכביש עם המוצב, ראיתי את דן נעצר לפני המצודה. ללא מחשבה תחילה וללא פקודה הסתערנו ארבעתנו במעלה-הדרך לעבר המצודה; שניים מחיילי נפגעו בהסתערות ואני עם החייל הנותר הגענו אליה יחד עם דן והצטרפנו אליו.

לכיוון הבריכה, כדי שלא נופתע משם, ועם יתרת-הכוח המשכתי בטיהור-החפרה. מפעם לפעם הבחנתי בכך שעוזי עם אחדים מאנשיו (לא ידעתי כמה) מתקדם בחפרה המרוחקת כמה עשרות-מטרים ממני, אך משך כל הקרב לא היה תיאום בינינו. עתה הגענו אל המצודה הראשונה, ולאחר מכת-אש הסתערנו עליה וגברנו עליה. אחר קרבנו, תוך לחימה, לעבר המצודה השניה ולפתע גיליתי, כי החפרה מסתיימת. עד המצודה נותרו עוד כ-25 מטרים, בהם היה עלינו לרוץ חשופים לאש הניתכת ממנה. המצודה נמצאה במקום בו נכנסת למוצב הדרך העולה מן הכביש. החלטתי כי ננחית מכת-אש ואחר נסתער עליה מייד. ממש ברגע בו פתחנו במכת-האש ראיתי, כי עוזי ושלושה חיילים שעמו פותחים אף הם באש על המצודה ומסתערים מלמטה לעברה. מסתבר כי הכוח של שנינו יחדיו — של עוזי ושלי — מנה כעשרה אנשים, חציים פצועים; בכוח זה נכבשה המצודה.

האש מעבר בריכת-המים לא פסקה, ולפיכך חזרנו כולנו לאורך החפרה, החייל שרץ לצדו של עוזי ירה מן הרג"ט שבידו לעבר הבריכה, ואז חזרנו והסתערנו עליה. סוף-סוף נשבר קו-ההתנגדות האחרון, ולא נותר לנו אלא טיהור-היעד. מייד עם גמר הטיהור החילוננו בפינוי הנפגעים. על גילוי אומץ-לב, תושיה ודבקות במטרה בקרב זה, צויין סרן דן לשבח עליידי אלוף פיקוד הדרום.

על אותו קרב מספר עוזי:

„מייד לאחר שנפרדתי מדן בחורשה התחלתי מנווט ימינה, במטרה למצוא חפרה מקבילה לחפרה הראשית. משאך פתחתי בתנועה, נפגעו שלושה מאנשי באש-צלפים, ונשארו במקום היפגעם. את היתר כינסתי ליד גדר-הצברים, לרגלי אל-קובה. פגז תול"ר פגע במרכז הכוח שלייד הגדר וכולנו — ללא יוצא מן הכלל — נפצענו, מי בצורה חמורה יותר ומי בצורה קלה. אני ושלושה חיילים עמי, שהיינו פצועים קל יחסית, ערכנו, מגבית תחמושת מאותם פצועים שלא יכלו לנוע —

פצועים מן היעד דרך פרצה צרה בשדה־המוקשים, כשבכל „סיבוב“ הוא מעביר על־גבי הגיפ פצוע או שניים. על גילוי אומץ־לב ודבקות במטרה בקרב זה זכה סגן עמרם בן־חורין ז"ל להערכת מפקד־החטיבה. המרגמות בעוה המשיכו להמטיר אש, וצלפי־האויב — שהחזיקו את עמדותיהם — המשיכו להטריד. אך כל מי שלא היה עסוק במישרין בהגנת־היעד — הסה שכס וסייע בהעברת־הנפגעים.

מספר הסמג"ד גדעון:

„הנחל“מים פונו מכל הציוד שהיה עליהם; העלינו עליהם את הפצועים ושלהנום דרך שדה־הנחיתה — השטח היחיד שהיה נקי ממוקשים — אל קצה המסלול הקרוב לשביל־הפטרולים. משם העברנום באלונקות ברגל כברת־דרך קצרה — תחת הפגזת־מרגמות ויריות־צלפים — לעבר האוטובוסים הממתינים. נושאי־האלונקות נאלצו להשתטח מפעם לפעם, ועקב כך טולטלו הפצועים וסבלו. ארגון של האלונקות הוא פרשה בפני עצמה. מספר האלונקות שברשותנו היה קטן, ואנו אילתרנו אלונקות מכל הבא ליד, כולל ממתעני־צינור. לבסוף השכבנו את הפצועים באוטובוסים, והם נשלחו מייד ליחידת־הרפואה“.

על טיב פעלו של הגדוד במלחמה יעידו דבריו של מפקד־החטיבה בתום־הקרבות: „גדודו של צביקה ביצע את משימתו בדבקות יוצאת מן הכלל. האנשים פרצו דרך שדות־מוקשים תחת אש רצחנית וסבלו אבידות כבדות. מפקדים הוכיחו הקרבה למופת ובגדוד נתגלו מעשי־גבורה מופלאים. אכן, כיבוש העיר עזה נתאפשר הודות לכיבוש אל־קובה“.

על גילוי אומץ לב ודבקות במטרה בקרב זה זכה סגן עוזי להערכתו של מפקד־החטיבה. כשעה עברה מאז החל הקרב על אל־קובה, והאנשים המעטים שנותרו נערכו מייד בחפרות, נכונים להדוף התקפת־נגד. לראשונה מאז החל הקרב נטל דן לידו את המקרופון, והודיע למג"ד: „אל־קובה בידי“. אחר נתחייק, ניפנה לעבר עוזי שעמד לידו ואמר: „איך הדיווח? בדיוק כמו בתרגיל, לא? אבל נדמה לי שזהו הדבר היחידי כאן שדומה לתרגיל“.

ההתארגנות ופניו הכצועים

המג"ד קיבל את הודעתו של דן בהיותו בשדה־הנחיתה, ומייד שיגר את עזרא עם החיילים הבריאים שעמה, לשם תגבור המוצב. הוא עצמו החל מארגן את פינוי הנפגעים, עד אשר הגיע הסמג"ד להחליפו, בראש פלוגה רעננה. תשומת־הלב רוכזה לפינויים של הנפגעים, שהיו פזורים בכל מקום — לצדי הדרך החוצה את שביל־הפטרולים, בזחל־מים שנפגעו בשדה־המוקשים, בשדה־הנחיתה, בבוסתנים שסביב היעד ובאל־קובה עצמה.

מספר על כך הסמג"ד גדעון:

„את האוטובוסים עצרתי לפני קו־הרכס, כמאתיים מטר משביל־הפטרולים. משם התקדמנו לעבר שדה־הנחיתה ברגל. משאך עברנו את הרכס, גילינו את שרידי־פלוגתו של דן, אשר נפגעו בהפגזה והיו נתונים מאז תחת אש טורדנית. מחלקה אחת מן הבאים הופנתה מייד לטפל בנפגעים ולרכוס, והללו הועלו על אוטובוס ופנו ליחידת־הרפואה החטיבתית“. מפקד־הסיירת עמרם בן־חורין — שלמחרת נפל בקרב על עזה, בעת טיהור מגנן נ"ט — גילה תושיה רבה בהורידו